

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ออกมามากมาย ซึ่งต้องอาศัยพลังสมองของมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญ ทำให้ความต้องการบุคลากรด้านวิศวกรรมเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากวิศวกรรมเป็นสาขาความรู้และวิชาชีพเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อการออกแบบและพัฒนาโครงสร้าง เครื่องมือ เครื่องจักร หรือกระบวนการผลิต โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งต้องผสมผสานความรู้หลายๆ ด้านเข้าด้วยกันเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่บรรลุผลทั้งในเชิงเทคนิคและนอกเหนือจากขอบข่ายทางด้านเทคนิคอีกด้วย เช่น ด้านแรงงาน จินตนาการ ราคา ความปลอดภัย ผลผลิตภาพ ฯลฯ ดังนั้นนอกจากจะต้องมีความรู้ในศาสตร์ของตนเองแล้วในปัจจุบันวิศวกรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในด้านอื่น ๆ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สามารถทำงานในคณะทำงานแบบสหสาขา มีความเข้าใจต่อความรับผิดชอบทางอาชีพและจรรยาบรรณ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความจำเป็นและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของงานด้านวิศวกรรมต่อสังคม (ABET, 2010: Online)

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปิดการเรียนการสอนในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ค่อนข้างมาก แต่คุณภาพการศึกษาวิศวกรรมศาสตร์โดยรวมลดลง เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ประกอบด้วยผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขามีจำนวนน้อยและขาดแคลนครุภัณฑ์ทางการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของบัณฑิต (บริษัทเทคโนโลยี จำกัด, 2546: ออนไลน์) ทั้งนี้ นอกเหนือจากคุณภาพทางด้านวิชาการแล้ว คุณสมบัติด้านจริยธรรม คุณธรรม ความสามารถในการปรับตัวและบุคลิกภาพก็เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่องค์การพึงประสงค์ด้วยเช่นกัน (กิตติกร ศรีลานนท์, 2545) เพราะในการทำงานนั้นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะส่งผลให้งานประสบความสำเร็จได้ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถ้าหากมีคุณภาพที่ดี มีประสิทธิภาพแล้วก็จะส่งผลให้องค์กรมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการแข่งขันและการพัฒนา ตลอดจนส่งผลถึงความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรในระยะยาว (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2548)

จากการศึกษาของ Stephen R. Covey เรื่อง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง ซึ่งประกอบด้วยอุปนิสัยที่ 1 การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน (Be Proactive) อุปนิสัยที่ 2 การเริ่มต้นด้วยจุดหมายในใจ (Begin with the End in Mind) อุปนิสัยที่ 3 การทำตามลำดับความสำคัญ (Put First Things First) อุปนิสัยที่ 4 การคิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่น ก่อนจะให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) อุปนิสัยที่ 6 การผนึกพลังประสานความต่าง (Synergize) และอุปนิสัยที่ 7 การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) พบว่าอุปนิสัยทั้ง 7 ประการ เป็นหลักการพื้นฐานในการเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากภายในสู่ภายนอกมิใช่แค่สร้างบุคลิกภาพเพียงฉาบฉวย เนื่องจากความคิดจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเป็นนิจก็จะกลายเป็นอุปนิสัย และจะกลายเป็นคุณลักษณะในที่สุด ทั้งนี้คุณลักษณะที่ดีของบุคคลนั้นจะนำมาซึ่งประโยชน์ในระยะยาว นำไปสู่ความสำเร็จและความสุขที่แท้จริงทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งหลักการนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในวงการธุรกิจ การศึกษาและจิตวิทยา (Covey, 2004)

จะเห็นได้ว่านอกจากความรู้ทางวิชาการแล้วนักศึกษาควรได้รับการปลูกฝังหรือพัฒนาอุปนิสัยเพื่อให้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพยิ่ง โดยอุปนิสัยดังกล่าวจะส่งผลให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตที่หน่วยงานต่างๆ ต้องการ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการวัดระดับ 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่งของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นองค์กรที่มีภารกิจด้านการเรียนการสอนด้านวิศวกรรมศาสตร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 มาเป็นเวลา 40 ปีว่าอยู่ในระดับใด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ ในการพัฒนาอุปนิสัย 7 ประการเพื่อพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลยิ่งต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับปณิธานของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ว่าแหล่งการศึกษา ค้นคว้าวิจัย ถ่ายทอดและให้บริการความรู้ด้านวิศวกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เสริมสร้างบัณฑิตที่มีภูมิปัญญาและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาชุมชนในเขตภาคเหนือและประเทศชาติ (หน่วยงานประกันคุณภาพการบริหารและจัดการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553: ออนไลน์) นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักศึกษาและผู้สนใจที่จะนำข้อมูลเหล่านี้ไปเป็นแนวทางในการสร้าง 7 อุปนิสัยได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับอุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง 7 ประการ ตามหลักการของ Stephen R. Covey ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างระดับอุปนิสัยของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษา
4. เพื่อให้ให้นักศึกษาหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระดับอุปนิสัยทั้ง 7 ประการอันนำไปสู่การเป็นผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง

นิยามศัพท์

7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง หมายถึง 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง ตามหลักการของ Covey (2004) ซึ่งประกอบด้วย อุปนิสัยที่ 1 คือ การเป็นฝ่ายเริ่มต้นทำก่อน อุปนิสัยที่ 2 คือ การเริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ อุปนิสัยที่ 3 คือ การทำตามลำดับความสำคัญ อุปนิสัยที่ 4 คือ การคิดแบบชนะ/ชนะ อุปนิสัยที่ 5 คือ การเข้าใจคนอื่น ก่อนให้คนอื่นเข้าใจเรา อุปนิสัยที่ 6 คือ การผนึกพลังประสานความต่าง และอุปนิสัยที่ 7 คือ การลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่